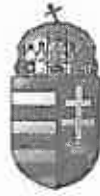

Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság
101.K.700.718/2018/9.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK

A Fővárosi Törvényszék a által képviselt EOS
Faktor Magyarország Zrt. (1132 Budapest, Váci út 30.) felperesnek, a Szabó Dudás Hargita Ügyvédi
Iroda (1011 Budapest, Corvin tér 10., ügyintéző ügyvéd:) által képviselt
Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor
22/C.) alperes ellen, adatvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat (hivatkozási szám:
NAIH/2018/698/5/H.) bírósági felülvizsgálata iránt indított perében – nyilvános tárgyaláson –
meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Törvényszék a felperes keresetét elutasítja és kötelezi, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100 000 (százezer) forint perköltséget, és az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – 30 000 (harmincezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a közléstől számított 15 nap alatt fellebbezésnek van helye, melyet a Kúriához címezve, a Fővárosi Törvényszéken kell jogi képviselő útján az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint benyújtani.

I n d o k o l á s

A felperes, mint a hamburgi központú EOS-csoport tagja – többek között – magánszemélyekkel szemben fennálló, lejárt követeléseket szerez meg engedményezés útján. Az engedményező jogi személyek által átadott személyes adatokat a felperes kezeli, mely átvett adatokon kívül az érintettektől és nyilvános adatbázisból is gyűjt személyes adatokat. A felperes 2015. évi adózott eredménye 865 827 ezer forint, 2016. évi adózott eredménye 1 358 047 ezer forint volt. A felperes 2014. július 21. napját megelőzően hatályban volt szabályzatai az adatkezelés jogalapjaként az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 6. § (5) bekezdését, azaz a jogos érdek érvényesítését nem jelölték meg. A 2014. július 21. napjától 2016. június 3. napjáig hatályos adatkezelési tájékoztatójában a felperes az adatalanyok részére azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezése hiányában a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy saját jogos érdeke vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti, feltéve hogy ezen jogos érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll. A tájékoztatás szerint az ügyfelek mindazon személyes adatait, amelyekre a felperesnek a követelés érvényesítése céljából szüksége van, az engedményezett követelések érvényesítése céljából, az ügyfél hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti az Infotv. 6. § (5) bekezdés b) pontja alapján.

A perben nem álló panaszos (a továbbiakban: Panaszos) személyes adataihoz a felperes 2012. március 6-án engedményezés útján jutott hozzá. Az átadott adatoknak részét képezte a Panaszos egyik, a követelés alapjául szolgáló jogviszonnyal nem érintett családtagjának () könyv formátumú személyazonosító igazolványa személyazonosító adatokat és lakcímet tartalmazó részének kivonatos másolata és a által a családtag nevére és lakcímére kiállított vízdíj számla másolata is. Az átadott adatok között nem szerepelt a Panaszos telefonszáma, ahhoz a felperes a Panaszos 2015. május 29. napján adott hozzájárulása útján jutott hozzá. A Panaszos 2016. február 2-án a szóban forgó telefonszám kezeléséhez adott hozzájárulását visszavonta, kizárólag levelezés útján történő kapcsolattartását kérte a felperestől. A felperes a Panaszos kérelmét 2016. február 10-én, mint megalapozatlan fogyasztóvédelmi panaszbeadványt utasította el. A „válasz panaszra” tárgyú levélben a felperes felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 328-331. §-ait és arról tájékoztatta a Panaszost, hogy az adatok törvényes úton kerültek a társasághoz, azokat jogszabályi felhatalmazás alapján kezeli. A Panaszos ezt követően, 2016. március 25-én kérte a perbeli telefonszám törlését, mely kérelmét a felperes 2016. április 5-én azzal az indokkal utasította el, hogy az adatkezelés célja nem szűnt meg.

A Panaszos a felperes fenti magatartását kifogásoló beadvánnyal élt az alperesnél. Az alperes az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálati eljárást, majd hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított a felperessel szemben, melyben a Panaszos ügyében végzett adatkezelést vizsgálta. Az eljárás során a vizsgálatot kiterjesztette a felperes, mint adatkezelő érdekmérlegelési jogalapra hivatkozással 2012. március 6. napjától 2016. június 3. napjáig végzett általános adatkezelési gyakorlatára is. A felperes eljárás során tett nyilatkozatai, és a vizsgált dokumentumok – így a rendszer bejegyzései, a Panaszossal folytatott levelezés, az engedményezéssel átvett iratok, a felperes adatkezelési tájékoztatói és adatvédelmi szabályzatai – alapján a 2018. május 23. napján kelt, NAIH/2018/698/5/H. számú határozatával megállapította, hogy a felperes a perbeli panasz kapcsán jogellenes adatkezelési tevékenységet folytatott, mert megszegte az előzetes tájékoztatási kötelezettségét, a tisztességes és a célhoz kötött adatkezelés elvét és jogalap nélküli adatkezelést folytatott, továbbá a 2014. január 14. és 2016. június 3. közötti időszakban a felperes érdekmérlegelési jogalapra hivatkozással végzett általános adatkezelési gyakorlata jogellenes volt. Az alperes egyidejűleg megtiltotta a személyes adatok jogellenes kezelését és elrendelte, hogy a szükségesség és az adatminimalizálás elvének érvényesülése érdekében a felperes helyreállíthatatlan módon törölje a Panaszos személyi azonosítóját valamennyi nyilvántartásából és iratából; e törlést ellenőrizhető módon hajtsa végre; igazolja az adattörlés tényét, valamint azt, hogy a törlésről értesítette a Panaszost. Előírta továbbá, hogy a felperes gondoskodjon az adósnak nem minősülő, a perben nem álló számla- és hatósági igazolvány másolata megsemmisítéséről, és valamennyi nyilvántartásából és iratából törölje a személyazonosító igazolvány és a számla adatait; a törlést ellenőrizhető módon hajtsa végre és annak tényéről értesítse az alperesi hatóságot. Kötelezte továbbá arra, hogy jogos érdeken alapuló adatkezelést sikeres érdekmérlegelés alapján végezzen és az adatkezelési tájékoztatási gyakorlatát módosítsa úgy, hogy a jövőben nyújtson megfelelő tájékoztatást az adatalanyok részére. A feltárt jogellenes adatkezelés miatt kötelezte a felperest 10 000 000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére.

Az alperes a felülvizsgálni kért határozatában megállapította, hogy a felperesnek nincs törvényi felhatalmazása az engedményezéssel átvett adatkörön felüli új személyes adatok gyűjtésére. Törvényi felhatalmazás hiányában az új személyes adatok gyűjtésének egyik előfeltétele az, hogy az adatalany ezen adatai kezeléséhez az Infotv. szerinti tájékozott hozzájárulását adja. Az alperes a fent megjelölt telefonszám kezelése kapcsán megállapította, hogy a felperes Panaszos törlési kérelmének elutasítását követő, az Infotv. 6. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti jogalapra alapított adatkezelése, ténylegesen elvégzett érdekmérlegelés nélkül, továbbá a megfelelő előzetes

tájékoztatás hiányára tekintettel jogsértő volt és nem felelt meg az Infotv. 4. § (2) bekezdésében, az 5. § (1) bekezdés a) pontjában, a 6. § (5) bekezdés b) pontjában, a 20. § (2) bekezdésében, a törlési kérelmet elutasító döntés pedig az Infotv. 18. § (2) bekezdésében foglaltaknak.

A Panaszos személyi azonosítójának kezelése kapcsán megállapította, hogy annak tárolása készletező jellegű, cél nélküli, ezért nem felel meg a célhoz kötöttség és a szükségesség (adatminimalizálás) elvének, törvényes cél és jogalap hiányában ezen adat kezelése nem elfogadható és az Infotv. 4. § (2) bekezdésébe ütközik.

Az alperes a határozatában rögzítette, hogy a felperes az engedményezőtől engedményezés útján a Panaszos egyik családtagjának () könyv formátumú személyazonosító igazolványa személyazonosító adatokat és lakcímet tartalmazó részének kivonatos másolatához és a

által a családtag nevére és lakcímére kiállított vízdíj számla másolatához is hozzájutott, melyeket a Panaszossal szembeni követelésével összefüggésben tárol. Ezen adatok tárolása kapcsán megállapította, hogy a felperes az átvett adatkörből csak a követelés behajtásához szükséges adatkört használhatja fel jogszerűen, nem kapcsolhatóak ehhez az adatkörhöz olyan személyes adatok, melyek nem ezen jogviszony részeseinek, alanyainak az adatai.

a követelés alapjául szolgáló jogviszonynak nem alanya és képviselői joggal sem rendelkezik, ezért a szóban forgó számlamásolat és személyazonosító igazolvány kivonatos másolatának jogalap nélküli tárolása nem felel meg a célhoz kötöttség és a szükségesség (adatminimalizálás) elvének, az Infotv. 5. § (1) bekezdésébe, valamint a 4. § (2) bekezdésébe ütközik.

A tisztességes adatkezelés elvének teljesülése kapcsán az alperes azt állapította meg, hogy a felperes tisztességtelen adatkezelést folytatott a Panaszos ügyében, mert a törlési kérelem elutasításakor úgy mutatta be az adatkezelését, mintha mérlegelés nélkül, az Infotv. alapján kifejezetten jogosult lenne a törölni kért személyes adat (telefonszám) további kezelésére. Ezáltal a megtévesztő tájékoztatásával ellehetlenítette a Panaszos jogérvényesítésének lehetőségét.

Végezetül az alperes vizsgálta az érdekmérlegelési jogalap alkalmazását, és megállapította, hogy a kötelezett általános adatkezelési gyakorlatának részét képezte, hogy e jogalapra a felperes ténylegesen elvégzett érdekmérlegelés nélkül hivatkozott. A becsatolt „Adatbekérő nyomtatvány áthidaló megoldás kidolgozásához” nyomtatvány és az „Adattörlési kérelmeket tartalmazó táblázat” adatai alapján megállapította, hogy a felperes 2014. január 24. és 2015. december 30. között összesen 119 esetben hivatkozott az elutasítás indokaként 6. § (1) bekezdés b) pontjára és/vagy (5) bekezdésére. Az alperes rögzítette, hogy a felperes 2014. július 21-ét megelőzően anélkül hivatkozott a jogos érdek alapján történő adatkezelési jogalapra, hogy erről az érintetteket előzetesen tájékoztatta volna. Az adatkezelési tájékoztatójában 2014. július 21-ét követően is úgy hivatkozott az Infotv. 6. § (5) bekezdése szerinti jogalapra, hogy az ezen jogalap alapján kezelni kívánt adatok körét és az adatkezelése jogalapját megalapozó érdekmérlegelési tesztet nem végezte el, így annak eredményéről sem tájékoztatta az érintetteket. Az érdekmérlegelési teszt elvégzésének hiányában a felperes ezen adatkezelési jogalapra jogszerűen 2014. július 21-ét követően sem hivatkozhatott. Kiemelte azt is, hogy a felperes az eljárás során tett nyilatkozatával maga is elismerte, hogy a vizsgált időszakban nem alkalmazott érdekmérlegelési tesztet. Az alperes megállapította, hogy az adatvédelmi beadványok érdekmérlegelési jogalapra alapozott elutasítását követően a felperes jogalap nélküli adatkezelést végzett, az eljárás – a felperes nyilatkozatától eltérően, amely 16 ügyet jelölt meg – több mint száz ilyen esetet tárt fel. Mindezekre tekintettel a felperes 2014. január 14. és 2016. június 3. között az Infotv. 5. § (1) a) pontjába és a 6. § (5) bekezdés b) pontjába ütköző adatkezelést végzett, megsértve az Infotv. 20. §-át is.

Az alperes a megállapítottak alapján indokoltnak tartotta az adatvédelmi bírság kiszabását, melynek összegét a bírságmaximum 50%-ában határozta meg. Az Infotv. több rendelkezését érintő jogsértést súlyosnak minősítette, mivel az az adatalanyi jogosítványokat erősen korlátozó hiányosságokat, hibákat jelentett, a jogellenes adatkezelés tisztességtelen volt és harmadik személyt is érintett. Értékelte, hogy a 2014. január 14. és 2016. június 3. között végzett jogellenes adatkezelési tevékenység nem egyedi eset volt, mert nem csak a Panaszost érintette. Az érdekmérlegelési jogalapról történő megfelelő előzetes tájékoztatás hiánya a felperes által kezelt követelések valamennyi adósát érintette, tehát ez az általános adatkezelési gyakorlat részét képezte. Az adatvédelmi beadványok érdekmérlegelési jogalpra alapozott elutasítását követően a felperes több mint 100 esetben végzett jogalap nélküli adatkezelést. Figyelemmel volt továbbá arra, hogy a felperesi jogellenes gyakorlat folyamatos, és a vizsgált időszakban a követeléskezelői tevékenységét döntő és meghatározó módon a jogellenesen kezelt személyes adatok felhasználásával végezte, így a követeléskezelői tevékenységének bevétele is döntően a jogellenes adatkezelésen alapuló követéskezelésből származott. Bírságcsökkentő tényezőként értékelte az eljárási határidő túllépését. Bírságnövelő tényezőként vette ugyanakkor figyelembe azt, hogy az eljárás során a felperes az érdekmérlegelésen alapuló gyakorlatáról valótlanul nyilatkozott. Az adatvédelmi bírság kiszabásának céljaként jelölte meg egyrészt a kötelezett jogsértésének szankcionálását, másrészt az újabb jogsértéstől való visszatartását, és figyelemmel volt a bírsággal elérni kívánt generálpreventív célra is.

A felperes az alperesi határozattal szemben keresettel élt, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat megváltoztatását és a bírság kiszabásának mellőzését, avagy a bírság minimálisan kiszabható összegre csökkentését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperesi határozat indokolása nem a tényállás helyes értékelésén és az irányadó jogszabályok rendelkezésein alapul. A helytelenül megállapított tényállásból az alperes az ügy érdemében téves következtetéseket vont le és alkalmazott szankciót jogszabályba ütköző módon. Az alperes tévesen alkalmazta az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdését, a 61. §-át. Eljárása sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság körében irányadó jogbiztonság követelményét, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) eljárási alapelveinek (1. § (1)-(2) bekezdései) körében rögzített azon előírásokat, amelyek szerint a hatóság a hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni, a hatóság ügyintézője jóhiszeműen, továbbá a jogszabály keretei között az ügyfél jogát és jogos - ideértve gazdasági - érdekét szem előtt tartva jár el.

Arra hivatkozott, hogy az alperes a panaszügy kapcsán nem vette figyelembe, hogy az adós az eljárás egy szakaszában nem rendelkezett lakcímmel, másik szakaszában a részére küldött küldemények „ismeretlen címzett” jelzéssel érkeztek vissza. Erre figyelemmel egyértelmű, hogy az adós telefonszámának kezelése a követelés jogszerű behajtásához szükséges és elengedhetetlen volt abban a szakaszban is, amikor a telefonszám kezeléséhez való hozzájárulását „az adós gyakran módosuló lelkiállapotának változására figyelemmel” visszavonta. Az adatkezelésre az Infotv. 6. § (5) bekezdésének b) pontja felhatalmazta a társaságot. A Panaszos továbbá „a nehezen kezelhető adósok” körébe tartozott, aki számos alkalommal kötött és szegett meg részletfizetési megállapodást, legalább féltucat panaszt terjesztett elő visszaélészerűen. Márpedig az Alkotmánybíróság következetesen képviselt álláspontja szerint törvényi védelmet csak a rendeltetészerű joggyakorlás élvezhet és az alapul szolgáló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy „a panaszos eljárása ilyen védelemre nem méltó”. Álláspontja szerint valótlan és iratellenes az alperes azon megállapítása, amely szerint a Panaszos 2016. február 2-án kelt kérelmére adott válaszban nem adott részére jogorvoslati tájékoztatást. A válaszlevél melléklete ugyanis 3 oldalas

jogorvoslati tájékoztatót tartalmaz, amely a jogszabályi előírásokkal összhangban részletesen bemutatta a fogyasztóvédelmi és az adatvédelmi jogorvoslati eljárási lehetőségeket is. Sérelmezte, hogy az alperes nem értékelte a 2017. augusztus 22-i nyilatkozatát.

Arra is hivatkozott, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi vállalkozás, felette a Magyar Nemzeti Bank (korábban a PSZÁF; a továbbiakban: MNB) gyakorolja a törvényességi felügyeletet. Hivatkozott a PSZÁF 14/2012. (XII. 13.) számú ajánlására (a továbbiakban: PSZÁF ajánlás), amelyben rögzített előírások a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezéseiből levezethetők. Ezen előírások megsértése esetén az MNB az Fttv. sérelmét állapítja meg, és szankciót alkalmaz, ezért álláspontja szerint az alperes is csak ezen jogszabályi keretek között vizsgálhatja és minősítheti az adatkezelését. A PSZÁF ajánlás kifejezetten kógens rendelkezéseket tartalmaz, amelyekről a követeléskezelők nem térhetnek el, ellenkező esetben megsértik az Fttv. követelményeit. A behajtással kapcsolatos költségek minimalizálása és ezzel az adós vagyonának, végső esetben ingatlanának megmentése messze fontosabb érv, mint az adatminimalizálás vélt, vagy valós követelménye. Az előbbihez szükséges az adós és a követeléskezelő közötti hatékony, gyors és ellenőrizhető kommunikáció, melynek kapcsán a PSZÁF ajánlás is rögzíti, hogy a követeléskezelők jogosultak az adósokkal korszerű telekommunikációs eszközök útján telefonon (hívás, vagy SMS útján), vagy e-mailben kapcsolatba lépni. A szükségesség-arányosság alkotmányos elvárás szerinti tesztjének alkalmazásával az MNB heti háromszori sikeres kapcsolatfelvételben látja meghúzhatónak a határt a követelések érvényesítésének alkotmányos érdeke és a magánélet zavartalanságához, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos jogok kollíziójának feloldása körében. A jogszerűen beszerzett és felhasznált telefonszám, e-mail cím, Facebook, Twitter stb. elérhetőség kezelése mindezekre figyelemmel szükséges a követeléskezelési folyamat előírásoknak megfelelő végzése érdekében.

Az érdekmérlegelési jogalap tekintetében arra hivatkozott, hogy törvényi felhatalmazás alapján mind az Infotv. 6. § (1) bekezdés b) pontja, mind a 6. § (5) bekezdése alapján végezhetett jogszerű adatkezelést. Az Adatvédelmi Munkacsoport a jogalanyokra az Infotv. rendelkezéseire képest többletkötelezettségeket nem írhat elő. Az érdekmérlegelési teszt elvégzésének törvényes alapja nincs, ennek ellenére az alperes által megfogalmazott igényekhez igazodni kívánt és kiegészítette a 2016. október 14-től hatályos Adatvédelmi Tájékoztatóját az érdekmérlegelési tesztre vonatkozó rendelkezésekkel. Az érdekmérlegelés tekintetében már a 2017. augusztus 22-én kelt levelében is nyilvánvalóvá tette az alperes számára, hogy mindig is alkalmazta az érdekmérlegelést és az Infotv.-ből következő súlyozást, ez megállapítható volt az Adatvédelmi Tájékoztatóból is. Súlyosan és az eljárás érdemét érintve tévedett az alperes annak megállapításával is, hogy az érdekmérlegelési jogalapon történő adatkezelés valamennyi követelés adósát érintette volna, erre vonatkozóan bizonyíték nem merült fel. Azon több százezer adós esetében, akiknél az érdekmérlegeléses jogalapon történő adatkezelés nem merült fel, az alperes határozati megállapításai semmiféle következménnyel nem járnak, ez pedig szükségszerűen vezetett a szankció aránytalanságához.

Állította, hogy a Panaszos személyi azonosítójának kezelése nem valósult meg, az adatot az engedményező rögzítette és adta át a részére, annak felhasználása nem történt meg, így az érdeksérelem kizárt. Ugyanez irányadó a harmadik személy személyes adatának kezelésére is. A tisztességes adatkezelés elvének sérelmével kapcsolatos alperesi fejtegetés követhetetlen. A panaszos minden esetben korrekt, tisztességes tájékoztatást kapott az adatkezeléssel kapcsolatban. Kifejtette, hogy az adatkezelőnek azon kötelezettségét, hogy igazolni kell a jogi érdek fennállását és azt összemérve az érintett jogával kell döntenie az adatkezelésről, háromszorosan is teljesíti, egyrészt a Panaszossal szemben a behajtási eljárásban; másrészt a hatósági eljárásban az alperes felhívására;

harmadrészt a perben az alperesi állítások cáfolatával. Az alperesi hivatkozás az érdekmérlegelési jogalapon végzett adatkezelések jogellenességének alátámasztására hibás és ferdítést tartalmaz, hiszen az eredeti levélből megállapítható, hogy a jogszerű adatkezelésre vonatkozóan az egy általános tájékoztatást foglal magában, az alperes által idézett részekben túlmenően a Ptk. és a Hpt. szabályaira is hivatkozik. Emiatt értékelhette az alperes az adatszolgáltatásait tévesen, a tényleges adatok megállapítására a perben csak igazságügyi szakértő kirendelésével kerülhet sor.

Az Alaptörvény 28. cikkére hivatkozással arra is utalt, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, ha egy hatóság az eljárásában olyan kötelezettségeket kér számon a jogalanyoktól, amely jogszabályból nem vezethető le. Az Adatvédelmi Munkacsoport csak 2015-től gondolta úgy, hogy az érdekmérlegelési jogalpra alapozott adatkezelés csak egy többlépcsős, előzetes értesítési kötelezettségekkel megspékelt teszt lefolytatása esetében lenne lehetséges. Indítványozta, hogy a bíróság hívja fel az alperest annak kimunkálására, hogy az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) elfogadását és az Infotv. hatályba lépését követő időszakban hogyan alakult pontosan az érdekmérlegeléssel szemben támasztott követelmények evolúciója. Álláspontja szerint valamennyi uniós tagállam követeléskezelése során felhasználható a telefon, mint kapcsolattartási eszköz és a telefonszámok kezelése egyetlen európai adatvédelmi hatóság álláspontja szerint sem ütközik az adatminimalizálás követelményébe. Két szabályozó hatóság ugyanazon jogszabályi alapon kialakított eltérő jog- értelmezése továbbá ugyancsak súlyos jogbiztonsági problémát vet fel.

Végezetül arra hivatkozott, hogy sérti a jogbiztonság és szűkebb értelemben az arányosság, valamint ügyfélegyenlőség követelményét az alperes azon bírságkiszabási gyakorlata, amely nem az ügy összes körülményét, hanem önkényesen kiválogatott tényállási elemeket mérlegelve és értékelve, összehasonlítható ügyekhez képest teljesen aránytalan mértékű bírságot alkalmaz. Idézte az Infotv. 61. § (4) bekezdését, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdését, és előadta, hogy a bírság kiszabása e jogszabályhelyekbe ütközik. Álláspontja szerint az adott ügy összesen kettő személyt érintett, továbbá az alperes nem jogszabályi követelményrendszer megsértését róta fel, a telefonszámon túlmenő adatok pedig nem kerültek felhasználásra. Az alperes a bírság összegének meghatározásakor nem vette figyelembe azt a lényeges körülményt, hogy a telefonszám kezelésével a célja a PSZÁF ajánlásnak történő megfeleléssel a követelés peren kívüli érvényesítése és ezzel az adós megkímélése elkerülhető költségek felmerülésétől, a követelés összegének megsokszorozásától. Álláspontja szerint az alperes a mérlegelési szempontokat nem teljeskörűen tárta fel, ugyanis nem vette figyelembe, hogy az általa kezelt összes ügyek ezrelékesen is nehezen kimutatható töredékében merül fel egyáltalán az érdekmérlegeléses jogalpra alapozott adatkezelés kérdése. Az alperes összesen 119 eset tekintetében hivatkozik ilyen típusú adatkezelésre és ezen esetek sem kerültek egyedi azonosításra alkalmas módon megjelölve a határozatban, így érdemben nem lehet az alperes által megadott értékelést vizsgálni. Ehhez képest az alperes az általa vélt jogellenes adatkezeléssel érintett személyek számát még a becsléshez képest is elnagyolva, minden alapot nélkülöző feltételezés útján határozta meg anélkül, hogy a feltételezését konkrét vizsgálati megállapításokkal és azonosítható hivatkozásokkal alátámasztotta volna. A speciális prevenció tekintetében az adott ügy szinte lényegtelen vonásainak aránytalanul nagy jelentőségűnek történő beállítása, a jogszabályban nem szereplő, vagy annak értelmezéséből le nem vonható kötelezettségek nem teljesítésének felrovása azt a megalapozott gyanút ébreszti, hogy a bírság alkalmazásának és mértékének meghatározása során az alperes sokkal inkább a megelőző időszakban a felperes által kezdeményezett bírósági eljárások tényét és eredményét igyekszik megtorló jelleggel szankcionálni. Az alkalmazott szankció nem az ügy egyedi sajátosságai és súlya alapján került meghatározásra. A generálprevenció cél aránytalan dimenzionálás mellett történő alkalmazása is erősen kifogásolható, hiszen az alperes a

nagyösszegű bírsággal kifejezetten a követeléskezelési piac szereplőinek is akart üzeni. Az alperesnek azonban egy jogkövető magatartás befolyásolására nem a felperesi cég aránytalan megbírságolása a legfőbb és leghatásosabb eszköze. Alaptalanul és tévesen értékelte az alperes valótlan nyilatkozatnak és ezen keresztül bírságnövelő tényezőnek az érdekmérlegeléses adatkezelési gyakorlatra tett előadását. Mivel nem néztek át több millió levelet és dokumentumot, így egyáltalán nem kizárt, hogy az azokban szereplő jogszabályi hivatkozások között általános tájékoztatásként az Infotv. alperes által felhívott rendelkezései szerepelnek. Mindezek miatt nem mellőzhető a jelen ügyben, hogy ezek egyenként, minden esetben az adott ügy kontextusában történő részletes elemzés alapján kerüljenek megvizsgálásra. Az alperesnek azt is értékelnie kellett volna a bírság kiszabása során, hogy 2016. október 14. napjától az alperes elvárásainak megfelelő érdekmérlegelési tesztet alkalmaz. Ennek értékelését az alperes a határozatában kifejezetten visszautasította, míg a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (a továbbiakban: GDPR) szabályozás által előírt szigorúbb feltételeket a vizsgálat időszak tekintetében már irányadónak tekintette.

Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte, fenntartva a határozatában foglaltakat. Arra hivatkozott, hogy a határozatában nem tiltotta általánosságban az adós telefonszám adata kezelését, pusztán a megfelelő jogalap hiányában való adatkezelést tartja jogellenesnek. A panaszos lakcímének hiányára a felperes nem hivatkozott, ezen állítását nem bizonyította. Sőt a 2016. október 26-án kelt válaszlevelében azt nyilatkozta, hogy „bízva az ügyfél együttműködési szándékában több alkalommal egyeztetett vele telefonon, illetőleg levelezés útján, melynek költségei Társaságunkat terhelték”. Ennek a kérdésnek a per eldöntése szempontjából ugyanakkor nincs jelentősége. Azt az esetlegesen fennálló körülményt ugyanis, hogy a panaszos telefonszámának a kezelése amiatt szükséges, mert a panaszos a felperes által kezelt lakcímen nem volt elérhető, a felperes az érdekmérlegelési teszt során vehette volna figyelembe. Alaptalan, hogy ne vette volna figyelembe a 2017. augusztus 22-i nyilatkozatban foglaltakat. A felperes éppen e nyilatkozatában állítja iratellenesen, hogy 2014. július 21. óta végez érdekmérlegeléses alapon adatkezelést, valójában pedig már 2014. januárban is olyan levelet küldött, mely szerint e jogalapon kezel adatot. A felperes nem bizonyította, hogy a vizsgált időszakban elvégzett volna bármilyen súlyozást. Ennek következtében önmagában alaptalan az érdekmérlegeléssel kapcsolatos kifogása. Az érdekmérlegelési teszt alkalmazása az adatkezelőknek az Infotv. hatályba lépése óta változatlanul fennálló kötelezettsége az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdései szerinti jogalapok választása esetén. A PSZÁF ajánlásnak nincs kötelező ereje, az nem mentesít az Infotv. rendelkezéseinek betartása alól. A felperes nem cáfolta, keresetében nem mutatott be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy bármely adósát tájékoztatta volna az érdekmérlegelésről, így a tájékoztatás hiánya érintette az összes adósát. Az adatminimalizálás követelményének megfelelően a felperes az engedményezést követően csak azoknak az átadott adatoknak a kezelésére válik jogosulttá, melyek a követelés érvényesítéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Álláspontja szerint a kiszabott bírság megfelel az Infotv. 61. § (4) bekezdésében foglaltaknak.

A felperes keresete - az alábbiak szerint - minden kereseti kérelemre kiterjedően alaptalan.

A Fővárosi Törvényszék a perbeli jogvitát az Infotv. 3. § 2. és 7. pontjai, a 4. § (1) bekezdése, az 5. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, a 6. § (5) bekezdés b) pontja, a 14. § c) pontja, a 17. § (2) bekezdés b) pontja, a 14. § c) pontja és a 20. § (2) bekezdése alkalmazásának vizsgálata alapján döntötte el, amelynek során mindenképp rögzíti, hogy a felperes nem vitatta, hogy adatkezelőnek minősül, így ezt a felek által nem vitatott tényként vette figyelembe.

A törvényszék megállapította, hogy az alperes iratszerűen rögzítette, hogy a felperes 2014. július 21-ét megelőzően az adatkezelési szabályzataiban nem hivatkozott az Infotv. 6. § (5) bekezdése szerinti jogalapra. Ezt követően az Infotv. 6. § (5) bekezdése szerinti jogalap tekintetében az adatkezelési tájékoztatójában az adatalanyok számára azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy az ügyfelek mindazon adatait, amelyekre a felperesnek az engedményezett követelések érvényesítése céljából szüksége van, az ügyfél hozzájárulásának visszavonását követően is kezeli az Infotv. 6. § (5) bekezdésének b) pontja alapján.

A következőket bírósági gyakorlat szerint az Infotv. 6. §-án alapuló ún. érdekmérlegelési jogalap vonatkozásában nem elegendő a jogszabályhelyet megjelölni az adatvédelmi szabályzatban, illetve az adatkezelési tájékoztatóban. Az előzetesen elvégzett érdekmérlegelés esetén meg kell jelölni a jogos érdek érvényesítése érdekében kezelhető személyes adatokat, biztosítani kell, hogy az érintettek megismerjék az érdekmérlegelés eredményét annak érdekében, hogy megtudják, hogy miért korlátozza arányosan a személyes adatok védelméhez fűződő jogukat a felperes által folytatott adatkezelés. Amennyiben a felperes az adatkezelési gyakorlatával, belső szabályzataival egyértelműen nem támasztja alá az érdekmérlegelés elvégzését, azaz hogy az elérni kívánt célok megvalósulása kizárólag az általa gyűjtött, és a hozzájárulás visszavonása után továbbra is kezelt személyes adatokkal biztosítható, alaptalanul hivatkozik az Infotv. 6. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltakra. A hatóságnak nem feladata annak a vizsgálata, hogy az érdekmérlegelési jogalap jogszerűvé tehető-e a vizsgált adatkezelést, amennyiben maga az adatkezelő az előzetes érdekmérlegelést nem végezte el. Ezen előzetes mérlegelés nélkül nem vizsgálható annak jogszerűsége, hogy a felperes mire alapozza azt, hogy az adatkezeléshez fűződő jogos érdeke felülmúlja az adatalany érdekeit és jogait, ezért a felperes a jogi eljárások költségeire, a gyors és hatékony kommunikáció szükségességére utóbb alaptalanul hivatkozik. A felperes a vizsgált időszakra vonatkozóan az előzetes érdekmérlegelés elvégzését sem a közigazgatási eljárásban, sem a per során nem igazolta. Az alperes a határozatában pusztán rögzítette, hogy az Adatvédelmi Munkacsoport véleménye alapján az érdekmérlegelési teszt egyes lépései mik „lehetnek”, a felperesen nem a konkrét ötlépéses teszt elvégzését és a munkacsoport véleményét, hanem a felperes által saját tájékoztatóiban is felhívott, az Infotv. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti követelmény teljesülését kérte számon. Figyelemmel arra, hogy a felperes az Infotv. fent idézett rendelkezésének megfelelő arányosítás elvégzését semmilyen módon nem igazolta, tájékoztatóiban, illetve szabályzataiban az e jogalap alapján kezelt adatok körét, a jogalap alkalmazásával együtt járó adatkezelési körülményeket nem jelölte meg, melynek folytán az érintettek – így a Panaszos – sem kaphattak megfelelő, előzetes (az adatkezelés megkezdése előtti) tájékoztatást arról, hogy a vitatott adatkezelés valóban arányosan korlátozza-e a jogaikat. A felperes ezért alaptalanul sérelmezte a „Munkacsoport által elvárt” teszt eltűnését, az Infotv. és az Irányelv által elő nem írt voltát. Az előzetesen elvégzett érdekmérlegelés hiányában a bíróság – annak jogi relevanciája hiányában – mellőzte a felperes érdekmérlegeléssel szemben támasztott követelmények evolúciójának alperesi kidolgozására vonatkozó indítványát.

Az előzetesen elvégzett érdekmérlegelés hiányában a felperes alaptalanul érvelt a konkrét panasz tekintetében is az Infotv. 6. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltakkal. A felperes által e körben hivatkozottak – így az adós lakcímén való elérhetetlensége; „problémás” volta, a felperes szóhasználatával élve „változó lelkiállapota” – mind olyan körülmények, amelyek az előzetesen elvégzett érdekmérlegelés, és mindezek súlyozása alapján vezethettek volna oda, hogy a felperes a hozzájárulás visszavonását követően is jogszerűen kezelheti e személyes adatokat. A Panaszosnak küldött, a felperes által a per során csatolt, 2016. február 10. napján kelt válaszevél valóban tartalmaz egy három oldalas jogorvoslati tájékoztatót, melyet azonban a felperes a közigazgatási eljárás során a Panaszossal folytatott levelezés becsatolására vonatkozó alperesi felhívás ellenére nem csatolt. A per során benyújtott tájékoztatással kapcsolatban a törvényszék rögzíti, hogy a

felperes a Panaszos egyértelmű, a telefonszám törlésére vonatkozó kérelmét egyrészt tévesen panaszbeadványként bírálta el, és ennek megfelelően a jogorvoslati tájékoztatás is tévesen jelöli meg, hogy a Panaszos a panasz elutasítása miatt az MNB-hez, vagy a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulhat. Másrészt az Infotv. alperes által felhívott 18. § (2) bekezdése szerinti, a kérelem elutasítása miatt igénybe vehető jogorvoslati tájékoztatást a válaszlevél nem tartalmaz, azaz nem nyújt információt arról, hogy a törlés iránti kérelem elutasítása miatt az érintettet a bírósághoz, illetve az alpereshez fordulhat. A válaszlevél mellékletének 3. oldala ugyanis nem a törlés iránti kérelem elutasítása kapcsán igénybe vehető jogorvoslatról, hanem a személyes adat kezelésével kapcsolatos jogsérelem esetén igénybe vehető általános jogorvoslati lehetőségekről nyújt tájékoztatást. Mivel pedig a felperes úgy mutatta be az adatkezelését, mintha mérlegelés nélkül, az Infotv. és a régi Ptk. engedményezési szabályai alapján kifejezetten jogosult lenne a törölni kért személyes adat további kezelésére, a megtévesztő tájékoztatásával – amelyben a később állított érdekmérlegelési jogalapra nem is hivatkozott – és az elutasítás miatt igénybe vehető jogorvoslati tájékoztatás elmulasztásával ellehetetlenítette a Panaszos jogérvényesítésének lehetőségét.

Alaptalanul kifogásolta a felperes, hogy a 2017. augusztus 22. napján kelt beadványát az alperes nem értékelte. Az alperes éppen e nyilatkozat alapján rögzítette azt a határozatában, hogy a felperes a saját maga előadottak szerint érdekmérlegelésen alapuló adatkezelést 2014. július 21. napja óta végez, valójában azonban a felperes által megküldött „Adattörlési kérelmeket tartalmazó táblázat” adatai alapján a felperes már 2014. január 24. napján is alkalmazta ezt az elutasítási indokot a törlési kérelmeknél. A felperes ugyanezen levelében maga nyilatkozott úgy, hogy 2013. január 1. és 2016. december 31. között 1.590 személyes adat törlése iránti kérelem érkezett hozzá, és ebből 16 esetben nem teljesítette a kérelmet az érdekmérlegelésen alapuló adatkezelésre hivatkozással. Ez a nyilatkozata azonban ellentétben áll az általa megküldött táblázat adataival, melyek alapján 119 esetben hivatkozott az elutasítás indokaként az Infotv. 6. § (1) bekezdés b) pontjára, illetve (5) bekezdésére. Mindezek alapján az alperes alappal állapította meg, hogy a fent megjelölt, és a felperes állításával ellentétben ténylegesen értékelt iratban a felperes valótlannal nyilatkozott. Tévesen sérelmezte a felperes azt is, hogy az alperes e 119 ügyet egyedileg nem azonosította. Az egyes, CEID azonosítóval ellátott ügyekben a kérelmek elbírálásának alapját a fenti jogszabályhelyek táblázatban rögzítésével a felperes saját maga által vezetett irat egyértelműen rögzíti, előzetes érdekmérlegelés hiányában pedig további ügyazonosítás nem volt szükséges, hiszen e döntéseit a felperes előzetesen elvégzett, a szabályzataiban megjelenített és így az adatalanyok számára megismerhető súlyozással nem támasztotta alá. Mint ahogyan azt is megalapozatlanul állította a felperes, hogy az érdekmérlegelési jogalapra vonatkozó előzetes tájékoztatás hiánya nem minden adósát érintette. Az előzetes tájékoztatás megadása az adatkezelő kötelezettsége, így az arra való hivatkozás, hogy a több millió levélből lehetnek olyanok, amelyekben megfelelő tájékoztatást adott, súlytalan. A felperes 2014. január 14. és 2016. június 3. közötti időszakban az adatkezelése jogalapjaként az Infotv. 6. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg, mellyel kapcsolatos előzetes tájékoztatási kötelezettség, mint adatkezelőt őt terhelte. Megjegyzi a törvényszék, hogy érvényes jogalap hiányában az előzetes tájékoztatás jogszerűsége eleve kizárt.

A törvényszék megállapította továbbá, hogy a felperes vélekedésével ellentétben a PSZÁF ajánlás jogi kötőerővel nem bír, az nem minősül jogszabálynak, ennek okán nem ad(hat) felmentést az Infotv. rendelkezéseinek betartása, így az adatminimalizálás és a célhoz kötöttség elvének érvényesülése alól. Sem a Hpt., sem a felperes által hivatkozott Fttv. nem írja elő az engedményezéson kívül begyűjtött adatok hozzájárulás hiányában történő kezelését. Az Infotv. 4. §-ának kógens rendelkezése értelmében pedig az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, így az engedményezéssel átvett, de a követelés behajtásához szükségtelen adatok tárolása is jogellenes. A felperes állításával ellentétben az alperes ezen adatok tekintetében nem azok felhasználását, hanem tárolását róta a felperes terhére. A felperes által

hivatkozott felhasználás hiánya, éppen hogy a jogsértést támasztja alá, hiszen ezzel a felperes is elismerte, hogy a hivatkozott adatok tárolása szükségtelen, az adatminimalizálás és a célhoz kötöttség elvét sértő volt.

A bírság kiszabása kapcsán a törvényszék megállapította, hogy a határozat tartalmazza a mérlegelt körülményeket. Az Infotv. 61. § (4) bekezdése nem taxatív módon rögzíti a bírság kiszabása körében figyelembe veendő szempontokat, ezért az alperes alappal vette figyelembe a speciális és generális prevenció célját, mint a bírság kiszabásakor releváns körülményt. A felperes a kiszabott bírságot is az ügy érdemében előadott szempontok szerint támadta, amely a fentiek alapján nem bizonyult alaposnak. Az alperesi határozat bírságot megállapító része megfelel a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltaknak, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó határozatból megállapíthatóak. A jogsértőnek minősült vizsgált időszakon kívüli cselekmények a bírság szempontjából nem bírnak relevanciával, így az, hogy a felperes az adatkezelési tájékoztatóját megfelelően módosította-e, a kívánt súlyozást utóbb elvégezte-e, ezeket ugyanis az alperes érdemben nem vizsgálta, így a bírság körében sem értékelhette. A GDPR rendelkezéseit az alperes – a felperes állításával ellentétben – nem értékelte a bírság kiszabása során, annak a rendelkezéseire pusztán az előírt kötelezések, így a jövőbeni adatkezelés okszerűsége kapcsán volt figyelemmel, mely kötelezéseket egyébiránt a felperes nem támadta.

A törvényszék a felperes előkészítő iratának érdemi vizsgálatát a Kp. 60. § (2) bekezdése alapján, a az általa előterjesztett bizonyítási indítványokat pedig annak megalapozatlansága miatt mellőzte. Ez utóbbi tekintetében a törvényszék megállapította, hogy egyrészt az előzetesen elvégzett érdekmérlegelésnek a felperes adatkezelési szabályzataiból, és az ezen alapuló munkafolyamataiból kell kitűnnie. A belső szabályzatokból kell kitűnnie annak, hogy a gyűjtött adatoknál kevesebb adat a követelések behajtásához nem lenne elegendő, azaz az érdekmérlegelés megléte nem a tanú észlelésének függvénye, ezért a tanúvallomás a felperesi tényállítás bizonyítására alkalmatlan. A perben nem merült fel olyan eldöntendő kérdés, amely különleges, így informatikai, illetve könyvszakértői ismeretet igényelne. Az alperes az érintettek számát a jogalap nélkül kezelt adatok és az előzetes tájékoztatás hiánya tekintetében a felperesi adatszolgáltatások alapján állapította meg, az abból levont következtetés pedig jogkérdésnek minősült. Az árbevétel tekintetében a bíróság rögzíti, hogy az alperes a bírság összegét nem a felperesi árbevételhez arányosította, hanem mint a többi között egy mérlegelési tényezőt vette figyelembe a tekintetben, hogy a vizsgált időszakban a felperes a követeléskezelői tevékenységét az általa megjelölt érdekmérlegelési jogalap alapján, de a fentiek szerint – tényleges érdekmérlegelés hiányában – jogellenesen végezte, így a követeléskezelői tevékenységének bevétele ebből is származott. E mérlegelési szempont okszerű figyelembevételéhez nem kellett az egyes jogsértésekhez konkrétan köthető árbevételt rendelni. Az alperes ennek kapcsán megalapozottan rögzítette a határozatában, hogy a bírság összegének arányos, de érezhető megterhelést kell jelentenie, amely így visszatartó erővel bír.

A törvényszék a fentiek alapján megállapította, hogy az alperes határozata a felperes által megjelölt jogszabályhelyeknek megfelel, az alperes a tényállást a döntéshozatalhoz szükséges mértékben feltárta, a Ket. és az Alaptörvény felhívott alapelvi rendelkezéseinek – figyelemmel arra is, hogy a perbeli jogkérdések tételes jogszabályi rendelkezések alapján eldönthetőek voltak – sérelme nem állapítható meg, ezért a felperes keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.

A törvényszék a pervesztes felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése szerint felszámított perköltsége megtérítésére. A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű kereseti illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló

101.K.700.718/2018/9.

30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Az ítélet ellen a Kp. 99. § (2) bekezdése szerint van helye fellebbezésnek.

Budapest, 2018. november 28.

dr. Matheidesz Ilona s.k. a tanács elnöke

dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró

dr. Tergalecz Eszter s.k. bíró

